

GAZETA USTROŃSKA

TYGODNIK MIEJSKI

UKAZUJE SIĘ OD 1990 ROKU

Nr 32 (1685) • 14 sierpnia 2024 r. • 3,00 zł (w tym 5% Vat) • ISSN 1231-9651

W numerze m.in.: Scenki i uczestnicy korowodu, Kolejny wypadek przy Akacyjowej - kiedy światła? Dożynkowy prezes, Kalendarium i szczegóły imprez, Wszyscy gazdowie Dożynek, Kuźnia bez punktów w delegacji, Rekordowy Bieg św. Dominika.

Festiwal „Szachy w Ustroniu łączą pokolenia” to nie tylko rywalizacja na szachownicach, ale wiele dodatkowych, nieoczywistych atrakcji. Więcej na str. 5. Fot. M. Niemiec

GÓRSKIE KINO NA CZANTORII

Podziwiamy ich, ale nie są nadludźmi. Zdobywcy gór dokładnie tłumaczą, jak przygotowują się do swoich mniej lub bardziej ekstremalnych wyczynów. Trudniejsza jest odpowiedź na pytanie, dlaczego to robią. Między innymi po tę odpowiedź blisko 500 osób wjechało na Czantorię. Mogli przeżywać niebezpieczne przygody, siedząc na leżakach.

O tym, jak się zdobywa Koronę Europy i jak się przygotować do przejścia Głównego Szlaku Beskidzkiego opowiadał (cd. na str. 9)

CHODZI O TO, ŻEBY NIE TRUĆ

W piątek w Muzeum Ustrońskim odbyła się promocja 22. zeszytu „Przyrodnika Ustrońskiego”, który wydali ustronscy ekolodzy w roku 40-lecia swojej działalności. Najnowszy „Przyrodnik” przedstawił prof. Uniwersytetu Śląskiego dr hab. Marek Rembierz.

Zwrócił on uwagę, że w tym samym miejscu odbywały się pierwsze wystawy organizowane przez ustronskie Koło Polskiego Klubu Ekologicznego, będące swoistą inwentaryzacją dóbr (cd. na str. 8)

PRACA ZAMIĄST WCZASÓW

Rozmowa
z Anną i Karolem
Nogawczykami,
gazdami Ustrońskich
Dożynek 2024

Gdzie mieszkają tegoroczni gazdowie? Anna Nogawczyk: Mieszkamy oczywiście w Ustroniu, w dzielnicy Dobka, niedaleko Trzech Kopców. Do granicy z Brenną mamy 300 m.

(cd. na str. 4)

USTROŃSKIE DOŻYŃKI

16 SIERPNI

- 7.00 – Ustroński Targ, *Targowisko Miejskie*
17.00 – Wykład Marii Stec i Wacława Czapli „Jak zaprzyjaźnić się z pszczołą”, *Muzeum Ustrońskie*
20.00 – Koncert Lady Pank, *Amfiteatr*, (impieza biletowana)

17 SIERPNI

- 15.00 – Trzech Tenorów „Vincero”, *Amfiteatr*, (impieza biletowana)
19.00 – 33. Romantyczny Bieg Parami, *Bulwary nad Wisłą*

18 SIERPNI

- 14.00 – Korowód Dożynkowy
15.00 – Obrzęd Dożynkowy, *Amfiteatr*
Modlitwa ekumeniczna, Chór AVE, Ustroński Chór Ewangelicki, Estrada Ludowa „Czantoria”, Estrada Regionalna „Równica” im. R. Ciszewskiej
17.30 – Zabawa podożynkowa z Januszem Śliwką, *Krąg taneczny (Park Kuracyjny)*

* * *

UTRUDNIENIA W RUCHU

15 sierpnia godz. 11.45

Przemarsz od kościoła św. Klemensa pod Pomnik Pamięci Narodowej. Utrudnienia ul. Daszyńskiego i ul. 3 Maja.

17 sierpnia godz. 19.00-20.00

33. Romantyczny Bieg Parami. Utrudnienia ul. Nadrzeczna, Grażyńskiego i Al. Legionów.

18 sierpnia godz. 13.00

Formowanie korowodu. Utrudnienia ul. Sportowa.

18 sierpnia godz. 14.00-14.45

Korowód dożynkowy. Utrudnienia ul. Kuźnicza, ul. Skoczowska, ul. Daszyńskiego, ul. 3 Maja, ul. Hutnicza, ul. Parkowa.

* * *

JAK ZAPRZYJAŹNIĆ SIĘ Z PSZCZOŁĄ

Muzeum Ustrońskie serdecznie zaprasza na wykład Marii Stec i Wacława Czapli pt: „Jak zaprzyjaźnić się z pszczołą”, na tle wystawy z okazji 95-lecia powstania Koła Pszczelarzy w Ustroniu. Wykład połączony z możliwością zakupu produktów pszczelich odbędzie się w piątek, 16 sierpnia o godz. 17.00 w Muzeum Ustrońskim przy ul. Hutniczej 3.

V FESTIWAL SZACHOWY Szachy w Ustroniu Łączą Pokolenia

14 sierpnia, godz. 20.00 – Koncert na Rynku w Ustroniu Lato z Lokalsami: Loża Masorza i Rocker Soul

16 sierpnia, godz. 18.00 – Dyskoteka z RADIEM 90 lata 2011-2024, Rynek

16 sierpnia, godz. 16.00 – Historyczny Spacer po Ustroniu, zbiórka na Rynku

17 sierpnia, godz. 19.00 – Zakończenie Festiwalu w Amfiteatrze w Ustroniu, Amfiteatr

18 sierpnia, godz. 10.00 – Turniej przy Kawie Mokate, MDK Prażakówka

W tym roku gościem specjalnym wydarzenia będzie arcymistrz szachowy Rusłan Ponomariow – ukraiński szachista, mistrz świata Międzynarodowej Federacji Szachowej (FIDE) w latach 2002-2004. Najwyższy ranking w dotychczasowej karierze osiągnął w 2011, zajmował wówczas 10. miejsce na światowej liście FIDE, jednocześnie zajmując 2. miejsce wśród ukraińskich szachistów.

Podczas Festiwalu ukaże się również specjalny numer gazety Kurier Ustroński.

* * *

33. ROMANTYCZNY BIEG PARAMI

17 sierpnia (sobota) start biegu: godz. 19.00.

Biuro zawodów czynne w godz. 16.30-18.30 przy Centrum Przesiadkowym (ul. Nadrzeczna),

Dystans: 3 100 m (limit czasu: 30 minut). Kategorie wiekowe: do 20 lat, do 30 lat, do 50 lat, do 70 lat, do 100 lat, do 130 lat, powyżej 130 lat (Liczy się sumę lat wg rocznika urodzenia pary).

Zgłoszenia: online – www.pomiaryczasu.pl lub w biurze zawodów (parking Centrum Przesiadkowego) w dniu imprezy w godz. 16.30 – 18.30.

Opłata wpisowa:

– 50 zł od pary wpłata przelewem przed imprezą

– 70 zł od pary wpłata gotówką w dniu imprezy

Regulamin biegu: Bieg rozgrywany jest w parach damsko-męskich.

Po zakończeniu biegu:

– poczęstunek przy góralskiej muzyce w Karczmie Wrzos (ul. Grażyńskiego 28)

– rozdanie trofeów i niespodzianek

– zabawa z kapelą góralską w Karczmie Wrzos.

Szczegóły i regulamin na: www.ustron.pl oraz www.pomiaryczasu.pl

Uwagi: Organizator zastrzega możliwość wprowadzenia zmian w programie lub odwołania wydarzenia.

to i owo z okolicy

W miniony weekend odbyły się imprezy związane ze 135. rocznicą urodzin pisarki Zofii Kossak-Szatkowskiej. Muzeum w Górkach Wielkich było otwarte do późnych godzin wieczornych, zorganizowano grę terenową dla dzieci pod hasłem „Górecki świat Kacperka” i wyświetlono film dokumentalny o autorce „Pożogi”. Całości dopełniała wystawa pt. „Warszawskie ścieżki Zofii

Kossak”. Na finał był okolicznościowy quiz i występ zespołu śpiewu tradycyjnego „Sójki”.

* * *

Kolejny raz przyznano „Laur Dębowego Liścia”, którym wyróżniani są mieszkańcy gminy Dębowiec. Tegorocznymi laureaci to: Piotr Szafarczyk – uznany karateka, Magdalena Morcinek – uzdolniona sportowo uczennica, Henryk Kubica – założyciel Stowarzyszenia Sportowego „Dąb Dębowiec” i trener judoków, Maria Kraszewska – uzdolniona sportowo uczennica, Tadeusz Gorgosz – przedsiębiorca zaangażowany w pomoc przy organizacji wydarzeń kulturalnych, Stowarzyszenie Miłoś-

ników Kultury Dębowczanie – za promocję kultury ludowej Śląska Cieszyńskiego, Wanda Skiba – działaczka Koła Gospodyń Wiejskich w Iskrzyczynie, Helena Mikrut – sołtyśka wsi Gumna. Wręczenie laurów odbędzie się 31 sierpnia podczas gminnych dożynek.

* * *

Niebawem rozpocznie się remont Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Mnichu. Władze gminy Chybie podpisały właśnie umowę z firmą z Kiczyc. Roboty potrwać półtora roku.

* * *

Gmina Goleszów rozpoczyna remont ulicy Wielodroga, która stanowi łącznik pomiędzy Puńcowem i Cieszynem.

Roboty obejmą odcinek o długości 1,5 km. Chodzi o wymianę podbudowy, przebudowę sieci energetycznej, teletechnicznej i gazowej, budowę oświetlenia, budowę ciągu pieszo-rowerowego oraz rozbudowę drogi. Gmina pozyskała pieniądze z Funduszu Rozwoju Dróg.

* * *

Dotacja z Programu Odbudowy Zabytków pozwoli przebudować dach na budynku dawnej wozowni w Strumieniu. Roboty obejmą ponadto obróbki blacharskie oraz montaż rynien i rur spustowych. Wykonana zostanie izolacja termiczna dachu i wymiana instalacji odgromowej. Koszt tej inwestycji wynosi 295 tys. zł. Prace mają zakończyć się we wrześniu. (nik)

KRONIKA MIEJSKA

ŚWIĘTO WOJSKA POLSKIEGO 15 SIERPNI

80 rocznica Powstania Warszawskiego
104 rocznica Bitwy Warszawskiej

10.30 – Msza św. w kościele rzymskokatolickim św. Klemensa w intencji poległych żołnierzy Wojska Polskiego

11.45 – Przemarsz orkiestry, pocztów sztandarowych, uczestników uroczystości pod Pomnik Pamięci Narodowej

12.00 – Uroczystości patriotyczne przy Pomniku Pamięci Narodowej

12.30 – Koncert orkiestry dętej z Jastrzębia Zdroju pod dyrekcją Sylwestra Skrzyszowskiego, Rynek

15.00 – Koncert Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” im. S. Hadyny, Amfiteatr (impresa biletowana 100 zł/os.)

* * *

LATO Z LOKALSAMI

14 sierpnia godz. 20.00 – Rynek / Loża Masorza / Rocker Soul

21 sierpnia godz. 18.00 – Karczma Wrzos / Karolina Kidoń & Tomek Pala (gitara)

* * *

MIEJSKA BIBLIOTEKA INFORMUJE

Miejska Biblioteka Publiczna w Ustroniu informuje, że w dniach 16 i 17 sierpnia Oddział dla Dzieci oraz Czytelnia Ogólna będą nieczynne.

Godziny otwarcia Czytelni i Oddziału dla Dzieci i Młodzieży w pozostałe dni:

PONIEDZIAŁEK: 8.00 - 15.00

WTOREK: 8.00 - 15.00

ŚRODA: 11.00 - 18.00

PIĄTEK: 8.00 - 15.00

SOBOTA: 8.00 - 12.00

* * *

CI, KTÓRZY OD NAS ODESZLI:

Helena Powroźnik lat 92 ul. Grabowa

32/2024/1/R

Nie odchodzi ten, kto pozostaje w sercach bliskich

Podziękowanie za wyrazy współczucia
i udział w uroczystościach pogrzebowych

śp. Tadeusza Kwoczyńskiego

składa
Rodzina

32/2024/1/R

USŁUGI POGRZEBOWE KUBIEŃ-KANIA

biuro czynne: pn-pt 8.00-15.00 sob 9.00-12.00

współpraca z krematorium w Żorach, kwiaty, wieńce

ul. Daszyńskiego 11, Ustroń

tel. całodobowy: 33 854 44 75, tel. kom.: 505 548 018

WAŻNE TELEFONY

Numer alarmowy 112

Policja Ustroń 47 857-38-10

fax 47 857-38-14

Straż Pożarna Polana

33 854-59-98

Wodociągi 33 854-34-96

33 854-22-44

telefon alarmowy 994

Przedsiębiorstwo Komunalne

33 854-35-00

Straż Miejska 33 854-34-83

604-558-321

Pogotowie Energetyczne 991

33 857-26-00

Pogotowie Gazowe 992

PGNiG 32 391-23-03

Kominiarz 33 854-37-59

602-777-897

Urząd Miasta 33 857-93-00

Poradnia Rodzinna

Mickiewicza 1 537 071 063

33 333 60 61

33 333 60 63

Salus 730 300 135

33 333 40 35

Medica 33 854 56 16

Rodzinna Praktyka Lekarska

NZOZ Nierodzim

33 854 23 50

USTROŃ NA DWÓCH KÓŁKACH

17 SIERPNI (sobota)

WYCIECZKA ROWEROWA Z PRZEWODNIKIEM
„ZWIEDZAMY DZIELNICE USTRONIA”

- zbiórka w Miejskiej Informacji Turystycznej na Rynku o godzinie 9.50,
 - start z Ustrońskiego Rynku o godzinie 10.00,
 - trasa wycieczki: Ustroń Rynek – Ustroń Polana – Ustroń Dobka – Ustroń Jaszowiec – Ustroń Zawodzie – Ustroń Lipowiec – Ustroń Nierodzim – powrót na Rynek, koniec wycieczki.
- Trasa średnio trudna, z kilkoma krótkimi podjazdami na Skalicy w Dobce, Lipowcu i Zawodziu. Orientacyjny czas trwania wycieczki ok. 3-3,5 godziny, dystans ok. 30 km.

18 SIERPNI (niedziela)

WYCIECZKA ROWEROWA Z PRZEWODNIKIEM
DO ZAMARSK

- zbiórka w Miejskiej Informacji Turystycznej na Rynku o godzinie 9.50,
 - start z Ustrońskiego Rynku o godzinie 10.00,
 - trasa wycieczki: Ustroń Rynek – Międzywiecie – Iskrzyczyn – Kostkowice – Zamarski – Ogrodzona – Godziszów – Kozakowice – powrót na Rynek, koniec wycieczki.
- Trasa średnio trudna po pofalowanym terenie, w całości poprowadzona po asfaltowej nawierzchni. Ponieważ wieś Zamarski usytuowana jest na wzgórzu, jej zdobycie będzie wiązało się z dłuższym podjazdem o większym nachyleniu. Ale późniejszy zjazd i panorama Beskidów wynagrodzi wcześniejsze trudy. Orientacyjny czas trwania wycieczki ok. 3,5 – 4 godziny, dystans ok. 40 km.

Na wycieczkach obowiązuje kilka zasad:

- wszyscy uczestnicy wycieczek jadą w kaskach!
 - zbiórka przed wszystkimi wycieczkami w Miejskiej Informacji Turystycznej na Rynku o godzinie 9:50,
 - wszyscy uczestnicy biorą udział w wycieczce na własną odpowiedzialność,
 - organizatorzy zapewniają bezpłatną opiekę przewodnika w trakcie wycieczki,
 - koszty posiłków, transportu i inne uczestnicy wycieczki pokrywają we własnym zakresie,
 - przewodnik może nie zgodzić się na udział w wycieczce osób niewłaściwie przygotowanych,
 - dodatkowe informacje w Miejskiej Informacji Turystycznej.
- Organizatorem jest Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Ustronia z prezesem Andrzejem Nowińskim. Na stronie stowarzyszeni na Facebooku znaleźć można zapowiedzi kolejnych wycieczek, a także relacje i zdjęcia z tych, które już się odbyły.

BARDZO WAŻNE!

Przypominamy wszystkim chętnym o bezwzględny obowiązek jazdy w kasku. Pamiętajmy – kask to bezpieczeństwo! W Informacji Turystycznej dysponujemy jednym kaskiem dla zapominających.

Gazdowie Ustrońskich Dożynek `2024 Anna i Karol Nogawczyk.

Fot. M. Niemiec

PRACA ZAMIAST WZASÓW

(dok. ze str. 1)

Czym się Państwo zajmujecie?

Karol Nogawczyk: Już od kilkudziesięciu lat pracuję zawodowo w firmie Kubala, wcześniej pracowałem w Kuźni. Dodatkowo razem z żoną prowadzimy małe gospodarstwo – półtora hektara. Nie mamy jakichś szczególnych upraw, jedynie taki przydomowy ogród warzywny, namiot foliowy. Z uwagi na moją działalność pszczelarską, dbam o to, żeby w pobliżu było wystarczająco dużo miododajnych drzew, krzewów i roślin takich jak np. facelia czy gryka, żeby wzbogacić pożytek.

AN: Ja zawodowo pracowałam jako ciastkarz, m.in. w ustronjskim Społem, także na Jaszowcu, kiedy była tam jeszcze kawiarnia, no i na polu, bo dawniej prowadziliśmy typowe gospodarstwo, była krowa i inne zwierzęta hodowlane. Kiedy zabrakło babci, zajęłam się dziećmi, domem i gospodarstwem.

Czy gospodarstwo Państwo odziedziczyliście, czy zaczynaliście od zera?

AN: Odziedziczyliśmy je po moich rodzicach Janie i Helenie Pilch. Mieszkamy w moim rodzinnym domu, w którym się wychowałam i potem wspólnie z mężem wychowaliśmy nasze dwie córki. Jedna z nich mieszka z nami, dzięki czemu możemy cieszyć się wnukami. Gospodarstwo wcześniej było bardziej rozbudowane. Od dziecka byłam przyzwyczajona do pracy rolnika. Hodowaliśmy różne zwierzęta, a co za tym idzie uprawialiśmy też pole, żeby było je czym karmić. Było siano, zboże, ziemniaki, więc rok był podporządkowany temu, że trzeba było siać, sadzić, potem były żniwa, sianokosy, wykopki. Nasze dzieci, kiedy były jeszcze małe też w tym uczestniczyły.

Czyli jest Pani przyzwyczajona do tej ciężkiej pracy w gospodarstwie?

AN: Moje dzieciństwo i młodość na pewno różniły się od tego, jak żyli rówieśnicy

w blokach. Przed i po szkole mieliśmy konkretne obowiązki. Oprócz odrabiania lekcji, uczenia się i zwykłych prac domowych, mieliśmy też te gospodarskie, m.in. nie można było spędzać beztrudnie wakacji. **Pan też się wychowywał w gospodarstwie?**

KN: Tak, mój dom rodzinny stoi na Czantorii Baranowej, obecnie jest to ulica Drozdów. Gospodarstwo przejął brat i nadal je prowadzi, choć nie na tak dużą skalę. Rodzice mieli prawie 3 hektary, były krowy, owce, świny. Kiedyś było inaczej, więcej się inwestowało w gospodarkę, bo też nie było w sklepach tak urozmaiconej żywności, nie było supermarketów i można było zbyć płody rolne. Zatrudnienie na etacie plus gospodarka dawała szansę na lepsze życie, chociaż okupione ciężką pracą

Czyli też od dziecka był Pan przyzwyczajony do ciężkiej pracy.

KN: Dzieci w takich domach z gospodarstwem nie mogły nie uczestniczyć w pracach w obejściu i w pracach polowych. Wszyscy pracowaliśmy razem. Chodziłem do Szkoły Podstawowej nr 1, potem ukończyłem Technikum Mechaniczne w Ustroniu i cały czas oprócz nauki, pomagałem rodzicom w gospodarstwie. Na moje nieszczęście jestem alergikiem i od dziecka reagowałem na wszelkie pylenia, ale jakoś nie zraziło mnie to do życia blisko przyrody.

Mieszkacie Państwo bardzo blisko przyrody, czy wiążą się z tym jakieś problemy?

AN: Nasz dom stoi właściwie w środku lasu i oprócz tego, że jest pięknie, cicho i spokojnie, borykamy się z pewnymi problemami związanymi z żyjącymi po sąsiedzku dzikimi zwierzętami.

Jak sobie radzicie?

KN: Musiałem skonstruować solidny system zabezpieczeń, żeby chronić nasze

uprawy, warzywa, drzewa, krzewy. Jest to ważne szczególnie w okresie wegetacji i zbierania plonów, w innym przypadku wszystko zjadłyby sarny i dziki. Ogrodzenie jest pod napięciem, więc udaje nam się chronić dobytek.

Pani chodziła do szkoły w Polanie?

AN: Byłam uczennicą Fiii w Dobce należącej do Szkoły Podstawowej nr 3 w Polanie. Dawniej była to po prostu Szkoła Podstawowa nr 4. Proszę zauważyć, że teraz nie mamy w Ustroniu szkoły o tym numerze, jest luka pomiędzy Trójką na Polanie a Piątką w Lipowcu. Szkoła w Dobce powstała na początku XX wieku, rozbudowano ją po wojnie i w nowej siedzibie działała Publiczna Szkoła Powszechna nr 4. W latach 70. XX wieku przekształcono ją w filię, a zlikwidowano w 2000 roku. Budynek po niej przejęło szkolne schronisko młodzieżowe, a później w 2010 roku kupiła go parafia ewangelicka i teraz jest tam kaplica. Starsza córka też chodziła do szkoły w Dobce i jeszcze nawet młodsza, ale tylko do zerówki.

Jest Pan znany z pracy w Kole Pszczelarzy Ustroniu, w którym jest Pan prezesem od 2011 roku, został Pan uhonorowany Złotą Odznaką Polskiego Związku Pszczelarskiego, Złotą Odznaką Związku Pszczelarzy w Wiśle, Odznaką Wzorowego Pszczelarza organizacji pszczelarskiej w Cierlicku w Czechach oraz przez Ministra Rolnictwa Honorową Odznaką Zasłużony dla Rolnictwa. Jak zaczęła się Pana przygoda z pszczołami?

KN: Mój ojciec miał pszczoły w latach 70. XX wieku, ale przyszła waroza – pasożyt pszczoł, który zrobił spustoszenie w pasiece. Ojciec podejmował jeszcze próby, ale w końcu całkiem zrezygnował z pszczoł. Wtedy miałem raczej negatywny stosunek do tych owadów, bo bywały agresywne, źle reagowałem na uządlenia i raczej ich unikałem. Jednak zawsze ciągnęło mnie do przyrody, w końcu wychowałem się blisko lasu, i byłem zaznajomiony z hodowlą zwierząt. Kiedy pracowałem w firmie Kubala poznałem człowieka, który był zapalonym pszczelarzem i pomagałem mu tworzyć ule z takich styropianowych odpadów, które mieliśmy w zakładzie. Jeździłem do jego pasieki, rozmawialiśmy o pszczołach, przyglądałem się i tak w końcu mnie zachęcił. Żeby pogłębić swoją wiedzę, zapisałem się do Koła Pszczelarzy w Ustroniu, a było to pod koniec lat 80. Jestem członkiem do dzisiaj, a od 2011 roku sprawuję funkcję prezesa.

Czy to Koło realnie pomaga pszczelarzom, czy jest to bardziej grupa towarzyska?

KN: Może jako prezesowi nie wypada mi tego mówić, ale sam korzystałem ze wsparcia jako zwykły członek, więc mogę chyba stwierdzić, że działamy bardzo prężnie. Pomagamy bezinteresownie początkującym pszczelarzom i organizujemy profesjonalne szkolenia, które przydadzą się nawet doświadczonym osobom. Należą do nas amatorzy, dla których pasieki są hobbyistycznym zajęciem, niemniej jednak wiedzę trzeba mieć, zwłaszcza że pojawiają nowe zagrożenia, nowe metody

(cd. na str. 10)

Dyskoteki każdego dnia festiwalu szachowego o godz. 18 na Rynku.

Fot. M. Niemiec

NIEOCZYWISTE ATRAKCJE

W niedzielny słoneczny wieczór dyskoteka trwała w najlepsze i dzieci bawiły się znakomicie. A potem przyszedł czas na oficjalne otwarcie V edycji Festiwalu „Szachy w Ustroniu łączą pokolenia”. W tym święcie szachów weźmie udział około 500 zawodników, którzy wraz z rodzinami i osobami towarzyszącymi przez ponad tydzień będą przebywać w naszym mieście, tworząc specyficzny klimat.

Po dyskoteczce przyszedł czas na przeboje m.in. zespołów Abba czy Queen oraz trochę zapomniane polskie szlagiery w wykonaniu zawodowej śpiewaczki Joanny Korpiela-Jatkowskiej, która występuje zarówno z repertuarem operowym, jak i rozrywkowym. Dziękując słuchaczom za uwagę, poprosiła na scenę dyrektora Festiwalu Michała Paździora, który jest wiceprezesem Śląskiego Związku Szachowe-

go. Towarzyszyli mu prezes ŚZS Andrzej Matusiak i wiceprezes Paweł Białoń.

Turnieje szachowe trwają już od piątku w Miejskim Domu Kultury „Prażakówka” oraz w Klimatycznej Szkole Podstawowej nr 2. Dyrektor Paździora serdecznie zapraszał kibiców do zajrzenia do tych placówek, zapewniając że widok kilkudziesięciu szachistów w każdym wieku pochylających się nad szachownicami robi

wrażenie. Michał Paździor podziękował poprzednim władzom miasta za podjęcie wyzwania i współtworzenie Festiwalu oraz obecnym za kontynuację. Zaznaczył, że nie dałoby się stworzyć takiego wydarzenia sportowego, gdyby nie mecenat dr. Adama Mokrysa i firmy Mokate.

W ramach Festiwalu rozgrywanych jest kilka turniejów – Masters dla zawodników z rankingiem FIDE ≥ 2100 (pula nagród 25 tys. zł), dla zawodników z rankingiem 1700-2150 (pula nagród 10.500 zł) i dla zawodników z rankingiem ≤ 1750 i bez rankingu (pula nagród 6.500 zł). Rozegrane zostaną również turnieje seniorów 50+ oraz juniorów do lat 12, 10 i 8. Oprócz tego prestiżowy Turniej Mokate, do którego zgłosiło się 59 zawodników z 3 federacji ze średnim rankingiem 1768 (pula nagród 8 tys. zł), Turniej Blitz (szachy błyskawiczne) i Kloc, w którym grają pary. Wśród zgłoszonych zawodników są ustroniacy – zawodnicy Sekcji Szachowej KS Kuźnia Ustroń i Stowarzyszenia Szachowego Olimpia Goleśzów.

Stałym elementem Festiwalu są symultany na rynku z arcymistrzami i symultana z gościem specjalnym. W tym roku będzie to Mistrz Świata FIDE w latach 2002-2004 GM Ruslan Ponomariov. Huczne zakończenie Festiwalu odbędzie się w Amfiteatrze w sobotę o godz. 19. (mn)

GAZDOWIE DOŻYNEK

- 1975 **Agnieszka Madzia** z Lipowca i **Jan Sikora**, prezes RSP „Jelenica”
- 1976 **Zuzanna Podzorny** z Ustronia i **Janusz Kubica**, prezes SKR Ustroń
- 1977 **Anna Sikora** z Hermanic, ul. Skoczowska i **Władysław Głajc**, SKR Ustroń
- 1978 **Anna Kubień** z Nierodzimia, ul. Skoczowska i **Janusz Kubica**, prezes SKR Ustroń
- 1979 **Emilia i Karol Pasterni** z Lipowca, ul. Górecka
- 1982 **Anna i Paweł Drózd** z Hermanic, ul. Skoczowska
- 1983 **Janina i Rudolf Gajdacz** z Hermanic, ul. Katowicka
- 1984 **Anna i Wilhelm Handzel** z Lipowca, ul. Lipowska
- 1985 **Joanna i Jerzy Śliwka** z Polany, ul. Polańska
- 1986 **Krystyna i Paweł Szwarz** z Poniwca, ul. Drozdów
- 1987 **Marta i Adolf Cieślak** z Zawodzia, ul. Źródłana
- 1988 **Zdzisława i Władysław Zielińscy** z Nierodzimia
- 1989 **Jadwiga i Paweł Szarzec** z Lipowca, ul. Lipowska
- 1990 **Grażyna i Władysław Hławiczka** z Goji, ul. A. Brody
- 1991 **Janina i Jan Drózd** z Hermanic, ul. Skoczowska
- 1992 **Maria i Zdzisław Koziel** z Nierodzimia, ul. Lipowska
- 1993 **Emilia i Jerzy Kowala** z Hermanic, ul. Folwarczna
- 1994 **Maria i Jan Pasterni** z Lipowca, ul. Górecka – Dożynki Wojewódzkie
- 1995 **Maria i Jan Stec** z Zawodzia, ul. Gościradowiec
- 1996 **Wanda i Franciszek Burawa** z Nierodzimia, ul. Łączna

- 1997 **Bogusława i Ludwik Pniok** z Lipowca, ul. Lipowska
- 1998 **Maria i Jan Tomiczek** z Lipowca, ul. Lipowska
- 1999 **Małgorzata i Józef Hellerowie** z Lipowca, ul. Nowociny
- 2000 **Alina i Klemens Handzel** z Lipowca, ul. Lipowska
- 2001 **Renata i Józef Puźoń** z Nierodzimia, ul. Bładnicka
- 2002 **Maria i Stanisław Koziel** z Nierodzimia, ul. Szeroka
- 2003 **Krystyna i Stanisław Abram** z Nierodzimia, ul. Szeroka
- 2004 **Anna i Rudolf Gajdacz** z Hermanic, ul. Katowicka
- 2005 **Ewa i Grzegorz Frączek** z Lipowca, ul. Wesoła
- 2006 **Ewa i Jerzy Szwarz** z Poniwca, ul. Drozdów – Dożynki Diecezjalno-Ekumeniczne
- 2007 **Alina i Karol Krysta** z Lipowca, ul. Wesoła
- 2008 **Małgorzata i Jan Wapiennik** z Zawodzia, ul. Źródłana
- 2009 **Anna i Janusz Pinkas** z Lipowca, ul. Bernadka
- 2010 **Katarzyna i Henryk Greń** z Ustronia, ul. Beskidek – Dożynki Powiatowe
- 2011 **Ewa i Leszek Głajc** z Lipowca, ul. Krzywaniec
- 2012 **Renata i Władysław Mrózek** z Nierodzimia, ul. Bładnicka
- 2013 **Anna i Marek Łukasiak** z Nierodzimia, ul. Łączna
- 2014 **Małgorzata i Andrzej Kunc** z Lipowca, ul. Lipowska
- 2015 **Marta i Karol Małysz** z Polany, ul. Polańska
- 2016 **Barbara i Sławomir Pasterni** z Lipowca, ul. Górecka
- 2017 **Anna i Piotr Nowakowie** z Lipowca, ul. Krzywaniec
- 2018 **Katarzyna i Władysław Madziowie** z Lipowca
- 2019 **Iwona i Bogusław Polokowie** z Lipowca
- 2022 **Marzena i Paweł Machnowscy** – właściciele Leśnego Parku Niespodzianek
- 2023 **Monika i Sławomir Puczkowie** z Jelenicy

W rubryce „Ustrońska dla seniora” chcemy zamieszczać praktyczne informacje, mające pomóc w komunikacji i integracji środowiska, i wspierać w poszukiwaniu ciekawych aktywności, dostosowanych do zainteresowań i możliwości seniorów. Zapraszamy do aktywnego tworzenia rubryki, tel. do naszej redakcji: 33 854 34 67, mail: gazeta@ustron.pl

USTROŃSKA DLA SENIORA

RADA SENIORÓW

Spotkania Rady Seniorów Miasta Ustroń: każdy drugi poniedziałek miesiąca, godz. 14.00 – Urząd Miasta Ustroń sala sesyjna.

*

POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW

Spotkania: każda środa miesiąca, godz. 10.00 – sala lustrzana Miejski Dom Kultury „Prażakówka”, ul. Daszyńskiego 28, tel. kontaktowy 33 854 29 06.

*

UNIwersYTET TRZECIEGO WIEKU

Uniwersytet Trzeciego Wieku – Fundacja ESPRIT, siedziba ul. Daszyńskiego 2 (nad Rossmanem), tel. 606 486 333.

Zmiana strony internetowej UTW:

1. Wejść na stronę www.fundacjaesprit.pl
2. Z lewego menu wybieramy "O fundacji"
3. Klikamy w obrazek UTW

*

PARAFIA EWANGELICKA

Spotkania emerytów: ostatnia środa miesiąca godz. 10.00.

PARAFIA KATOLICKA ŚW. KLEMENSA

Spotkania seniorów: ostatni poniedziałek miesiąca po mszy św. w intencji seniorów, godz. 8.30 w salkach parafialnych.

*

GRANT DLA SENIORÓW

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego informuje o rozpoczęciu naboru ofert w celu dofinansowania w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 571 ze zm.) działań mających na celu wsparcie środowisk seniorskich z terenu województwa śląskiego. Kwota środków finansowych przeznaczonych na nabór w II edycji w 2024 roku wynosi 136.400,00 zł.

Preferowane do dofinansowania będą oferty przewidujące wyłącznie sfinansowanie udziału Seniorów w Targach Silver Silesia 2024 (np. transport, poczęstunek, dodatkowe animacje i atrakcje), w tym m.in. w przeglądzie twórczości senioralnej „Silver Scena”, organizowanej na terenie Parku Śląskiego w miesiącu wrześniu 2024 roku. Data wydarzenia zostanie określona przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego do 19 sierpnia 2024 roku.

Nabór wniosków trwa od dnia ogłoszenia do dnia wyczerpania środków finansowych. Kompletną ofertę należy złożyć w kopercie z dopiskiem: „Oferta – Małe Granty Senioralne II edycja 2024”, w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, ul. Modelarska 10, 40-142 Katowice, Sekretariat – pok. 120 (I piętro).

Ofertę można złożyć osobiście w godzinach 7.30 – 15.30 lub przesłać pocztą/kurierem. Informacje na stronie internetowej Ośrodka oraz tel. 32 730-68-85, tel. 32 730-68-60.

*

KOPERTA ŻYCIA

Akcja skierowana jest do osób przewlekle chorych, starszych, samotnych i polega na umieszczeniu w specjalnie przygotowanych kopertach najważniejszych informacji o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki, kontaktach do najbliższych, danych osobowych, w tym nr pesel. Pakiet z takimi informacjami powinien być przechowywany w lodówce, czyli miejscu, które jest prawie w każdym domu i zarazem jest łatwo dostępne. Kopertę Życia można odebrać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ustroniu, w Urzędzie Miasta Ustroń pok. 25 i pok. 39 oraz w Uniwersytecie Trzeciego Wieku.

MIEJSKI DOM SPOKOJNEJ STAROŚCI POSZUKUJE OPIEKUNA

Dyrektor Miejskiego Domu Spokojnej Starości w Ustroniu informuje, iż poszukuje kandydata do pracy:

1. Stanowisko pracy: OPIEKUN,
2. Wymiar etatu: 1 ETAT
3. Rodzaj umowy: umowa o pracę na czas zastępstwa z późniejszą możliwością zawarcia na czas nieokreślony,
4. Miejsce wykonywania pracy: Miejski Dom Spokojnej Starości w Ustroniu, ul. Słoneczna 10
5. Zakres wykonywanych obowiązków:
 - pomoc w obsłudze chorych,
 - pomoc przy utrzymaniu czystości w pokoju, porządkowanie ubrań,
 - pomoc przy wydawaniu posiłków oraz karmienie chorych mieszkańców
 - obsługa medyczna mieszkańców
 - pomoc przy wydawaniu posiłków mieszkańcom
 - wykonywanie w razie potrzeby czynności porządkowych
6. Wymagania niezbędne: DYPŁOM/KURS OPIEKUN OSÓB STARSZYCH, WYKSZTAŁCENIE ŚREDNIE

Miejsce składania dokumentów: Oferty należy składać na adres: Miejskiego Domu Spokojnej Starości w Ustroniu ul. Słoneczna 10, 43-450 Ustroń lub drogą elektroniczną: biuro@mdss.ustron.pl.

Dyrektor Miejskiego Domu Spokojnej Starości w Ustroniu
Agnieszka Kubaczka

BEZPŁATNE KONSULTACJE DIETETYCZNE

W dniach 19 i 20 sierpnia Robert Polok zaprasza wszystkich chętnych, którzy chcieliby skorzystać z bezpłatnych konsultacji dietetycznych do gabinetu przy ul. Mickiewicza 1 w Ustroniu. Podczas konsultacji otrzymasz: • Bezpłatne materiały, które dotyczą twojego problemu, • Darmowe e-booki z dietetycznymi przepisami, • Bezpłatną analizę składu i masy ciała na profesjonalnym analizatorze firmy TANITA, • Dla chętnych możliwość skorzystania ze specjalnego rabatu, na przygotowanie indywidualnego planu dietetycznego dostosowanego do trybu życia, preferencji żywieniowych i ewentualnych chorób.

Jeśli jesteś zainteresowany, to zapraszamy do kontaktu i rejestrację pod numerem telefonu 500 777 130 lub pod adresem e-mail: robert.polok@dobrydietetyk.pl. Więcej informacji na temat usług dietetyka można przeczytać na jego stronie: polok.dobrydietetyk.pl

GAZETA CYFROWA

Zapraszamy do zakupu cyfrowego wydania Gazety Ustrońskiej, które kosztuje 2 zł za numer. Czytelnicy, którzy zdecydowali się na tę formę lektury, znajdują kolejne numery w swojej skrzynce mailowej w czwartek z samego rana. Aby kupić cyfrową Gazetę Ustrońską (10 numerów za 20 zł) wystarczy wysłać maila do redakcji: gazeta@ustron.pl

Fot. M. Niemiec

Żeńcy Maja Andrzejewska i Dawid Glajc w korowodzie w 2022 roku.

KOROWÓD 2024

1. Żeńcy – Ada Pilch, Oliwier Kłósko
2. Snop – Maksymilian Mierwa, Patrycja i Oliwa Gluza
3. KWK Pniówek – KWK Pniówek pod batutą Józefa Klimurczyka
4. Banderia – Anna Szczotka, Jadwiga Dąbrowska, Julia Greń, Celina Kamionka, Anna Ponikiewska, Adam Chrapek, Piotr Chrapek, Jakub Ferfecki
5. Gazdowie Dożynek – Anna i Karol Nogawczyk, powozi Andrzej Balcar
6. Kobiety z chlebem – Wieniec dożynkowy Estrada Regionalna Równica im. Renaty Ciszewskiej
7. Estrada Ludowa „Czantoria”
8. Estrada Regionalna "Równica" im. Renaty Ciszewskiej
9. Chór Ewangelicki
10. Chór Ave
11. Ekspozycja sokolnicza ptaków drapieżnych – przygotowana przez Tomasza Pilcha
12. Wiosna – Jaromir Duda
13. Kompozycja kwiatowa – Renata i Tomasz Muszerowie
14. Pług trzyskibowy obrotowy – Robert Rymorz
15. Pług czteroskibowy obrotowy – Agnieszka Frączek
16. Pług dłutowy – Władysław Madzia
17. Brona aktywna – Marek Moskwik
18. Agregat uprawowy – Dominik Frączek
19. Rozsiewacz nawozów – Marcin Czyż
20. Siewca – Józef Chrapek
21. Siewnik zbożowy – Stanisław Kozieł
22. Opryskiwacz ciągnikowy – Adam Kubieñ
23. Najstarszy sprzęt rolniczy – Stanisław Brzezina
24. Samochód Strażacki – OSP Ustroń Lipowiec
25. Przyczepa asenizacyjna – Dawid Wigłasz
26. Ładowacz obornika Trol – Kornel Łomozik
27. Roztrzaskacz obornika – Sławomir Pasterny
28. Glebogryzarka – Dariusz Winiarski
29. Sazarka do ziemniaków własnej produkcji – Jan Pawlitko
30. Sazarka do ziemniaków – Jan Stec
31. Wielorak – Paweł Moskwik
32. Rzemieślnicy – Spółka spod Żoru Władysława Cieślara
33. Kominiarze – Scenka przygotowana przez Pawła Waszka
34. Samochód strażacki – OSP Ustroń Centrum
35. Pasieka marzeń Pszczółki – Jolanta Pietrzyk
36. Motylarnia – Klaudia Nowak
37. Pszczelarze Ustroń – Karol Nogawczyk
38. Ciągnik TW521, produkcja Jugosławia, rok 1978 – Wojciech Kujawa
39. Kosiarka górską produkcji szwajcarskiej – Grzegorz Lipowczan
40. Kosiarka bijakowa – Bronisław Balcar

41. John deer kosiarka ogrodowa – Bogdan Chodubski
42. Kosiarka listwowa OSA – Paweł Cieślarski
43. Muleczer – Andrzej Gojniczek
44. Kosiarka rotacyjna – Tadeusz Badura
45. Kosiarka dyskowa – Bogusław Bączek
46. Przetrzaskacz-zgrabiarka taśmowa – Adrian Podzorski
47. Przetrzaskacz karuzelowy – Klemens Hanzel
48. Zgrabiarka karuzelowa – Kacper Kłoda
49. Kopka siana – Ewa i Stanisław Wantulok
50. Przyczepa samobierająca do siana – Adrian Staniek
- Zespół do sianokiszonki spółka rodzinna:
51. Zgrabiarka karuzelowa – Leszek Glajc
52. Ciągnik z belownicą – Jerzy i Michał Janik
53. Ciągnik z owijką – Jerzy i Michał Janik
54. Żniwiarze z Lipowca, mleczarnia – produkcja sera – KGW Lipowiec powozi Karol Tomiczek
55. Zbieranie kłosów – Laura Lewandowska, Beniamin Lewandowski, Klara Kohut
56. Kombajn zbożowy nowej generacji – Tomasz Sztwiertnia
57. Żarna mielenie zboża – Andrzej Łukosz
58. Ferma Królików Rasowych „Belg Olbrzym” – Jan Małyjurek
59. Prasa do prasowania wysokiego zgniotu – Jakub Polok
60. Paszowóz – Rafał Gluza
61. Fura słomy – Mateusz Macura
62. Stodoła – Marcin Drózd
63. Beczkowóz asenizacyjny z aplikatorem – Jędrzej Gajdzica
64. Pług do podorywki – Karol Sztwiertnia
65. Brona talerzowa – Marek Łukasiak
66. Motopompa "Sznekówka" produkcji szwajcarskiej – Marcin Podzorski
67. Samochód Strażacki – OSP Ustroń Nierodzim
68. Sieczkarnia do kukurydzy Class Jaguar – Bogdan Sztwiertnia
69. Przyczepa objętościowa do kiszonki – Jan Gojniczek
70. Kopaczka elewatorowa do ziemniaków – Janusz Pinkas
71. Gazda na targ – Karol Kowala
72. Wózek z warzywami – Florian Lis
73. Krążanie kapusty – Karol Czyż
74. Objazdowa Bacówka – gospodarz Benedykt Kubok, powozi Tomasz Chodura
75. Beczka z wodą do pojenia koni i bydła – Bogusław Polok
76. Łuparka do drzewa – Marcin Chruszcz
77. Kosiarka bijakowa – Daniel Szafarz
78. Transport drzewa z lasu – Jerzy Szwarz
79. Samochód strażacki – OSP Ustroń Polana
80. Myśliwi – Kolo Łowieckie „Jelenica” w Ustroniu, Prezes Piotr Madzia
81. Mikołaje, Diabeł i Diablica – Powozi Andrzej Balcar
82. Akcja zima – Marcin Podzorski
83. Mała zmiatarka – Roman Greń
84. Zmiatarka – mechaniczne sprzątanie – Piotr Greń

Fot. M. Niemiec

Żeńcy Sonia Korbus i Sylwester Puczek w korowodzie w 2023 roku.

Na promocję przybyli autorzy, sponsorzy i czytelnicy *Przyrodnika*.

Fot. M. Niemiec

CHODZI O TO, ŻEBY NIE TRUĆ

(*cd. ze str. 1*)

przyrodniczych naszego miasta. Ich pokłosiem były tematyczne wydawnictwa. Stąd już tylko krok do powstania jedyne w swoim rodzaju, regularnie ukazującego się kompendium wiedzy o środowisku naturalnym Ustronia. Prof. Rembierz podkreślał, że każda gmina powinna mieć taki przyrodnik. Ma go Ustron dzięki działającej od czterech dekad grupie wyjątkowych ludzi.

Spotkanie rozpoczęło się od piosenki „40 lat minęło...”, którą zaśpiewała Karolina Kidoń z akompaniamentem Tomasz Pali. Duet ten umilił muzycznie popołudnie w Muzeum, a dyrektor placówki Magdalena Lupinek przywitała zadowolonych gości. Taki sam tytuł jak piosenka z serialu „Czterdziestolatek” ma artykuł Zygmunta Białasa, otwierający 22. zeszyt „Przyrodnika Ustrońskiego”, w którym czytamy, że koło PKE założono z inicjatywy Towarzystwa Miłośników Ustronia. Członków założycieli było 14 i złożyli oni swoje podpisy na liście na pierwszym zebraniu w dniu 15 maja w 1984 roku. Byli to: Halina Wieja, Renata Dubiel-Białas, Anna Hanus-Dyrda, Andrzej Piechocki, Stanisław Niemczyk, Halina Dzierżewicz, Mirosława Sztefek, Janina Guzkiewicz, Urszula Michna, Tadeusz Kawecki, Irena Dorda, Tadeusz Pilch. Warto przypomnieć, że w wyniku pierwszych wyborów samorządowych w 1990 roku do Rady Miasta Ustron weszło czterech członków Klubu, a burmistrzem został również klubowicz Andrzej Georg.

22. zeszyt *Przyrodnika* ma piękną srebrną okładkę, na której tradycyjnie znajduje się zdjęcie niecodziennego okazu przyrodniczego tym razem autorstwa Aleksandra Dordy. Zdjęcie przedstawia sęk na drzewie, a jako ciekawostkę podajemy, że nasze zdjęcie z tym sękiem, zamieszczone na Facebooku zostało zablokowane przez

algorytm i opisane: „Przemoc lub drastyczne treści. To zdjęcie jest zasłonięte, aby użytkownicy mogli wybrać, czy chcą je zobaczyć.”

Zapowiadając prof. Rembierza, dyrektor Lupinek powiedziała o nim, że jest nie ekologiem, na co prelegent zareagował wyjaśnieniem, że został odpytany na okoliczność m.in. segregacji śmieci w swoim domu. Następnie tłumaczył, jak można rozumieć słowo „ekologia” i dalej mówił, że wprawdzie zajmuje się filozofią i pedagogiką, ale stara się być ekologiem słowa:

– Należy dbać o to, żeby nie zatruwać logosfery, czyli nie generować pustych słów, brzmień, szumów informacyjnych. W tym zakresie też się mówi o ekologii, o ekologii w komunikacji. Najkrócej mówiąc, chodzi o to, żeby nie truć, choć czasami trzeba truć nadaremno po to na przykład, żeby kogoś zmylić. Badałem pojęcie odpowiedzialności za słowo, ale na kursie dla rzeczników prasowych różnych urzędów były zajęcia raczej z unika-

nia odpowiedzialności za słowo. Uczono wręcz rozmywania, metafor, zwodzenia i różnych chwytów retorycznych, czyli zawodowego trucia, nie ekologicznego właśnie, czyli niszczenia środowiska języka. Zaczynam od tego, żeby uświadomić, jak ważne jest mówienie o ekologii w sposób ekologiczny.

Nie trując, prof. Rembierz przeanalizował czasy, w jakich przyszło działać ustrońskim ekologom i okazało się, że przez 40 lat zaszły zmianny epokowe. Kiedyś trzeba było walczyć przeciwko planom budowy koksowni w Stonawie i wyjaśniać mieszkańcom, co to jest segregowanie odpadów. Potem przyszła rewolucja informatyczna i ekologia stała się jednym z najważniejszych haseł na sztandarach polityków. Analizują je ekonomiści i starają się wymyślić, jak nie uczynić z haseł ekologicznych knebla dla rozwoju gospodarczego. Są sprawy, które teraz są dla nas oczywiste, a kilkadziesiąt lat temu nawet o nich nie słyszeliśmy. Trzeba jednak pamiętać, że zmiany nie zaszły same z siebie, pracowali na nie tacy ludzie jak członkowie Ustrońskiego Klubu Ekologicznego.

– Przez 40 lat działań Klubu Ekologicznego, dawne problemy zmieniły swoją postać, pojawiły się kolejne ich odsłony – zakończył prof. Rembierz. – Potrzeba nam aktywności oddolnej, więc w *Przyrodniku Ustrońskim* będzie o czym pisać, od strony ekologii jako nauki oraz ekologii stosowanej jako praktyki ochrony środowiska. Czekaemy na kolejne numery i oby sponsorzy dopisali, bo bez pieniędzy tak dobrej działalności nie da się efektywnie uprawiać.

Publikacja ukazała się nakładem Urzędu Miasta Ustron i Ustrońskiego Klubu Ekologicznego. Sponsorzy: Kosta – Mrówka, Bank Spółdzielczy w Ustroniu, Lasy Państwowe, Uzdrawisko Ustron. Zespół redakcyjny: Aleksander Dorda, Leon Mijał, Małgorzata Węgierek. Wydanie, opracowanie graficzne i skład komputerowy Kazimierz Heczko – Wydawnictwo Galeria na Gojach. Poczestunek na promocję ufundowało Nadleśnictwo Ustron. *Przyrodnik Ustroński* zeszyt 22. można kupić w Muzeum Ustrońskim i w Galerii Rynek za 20 zł.

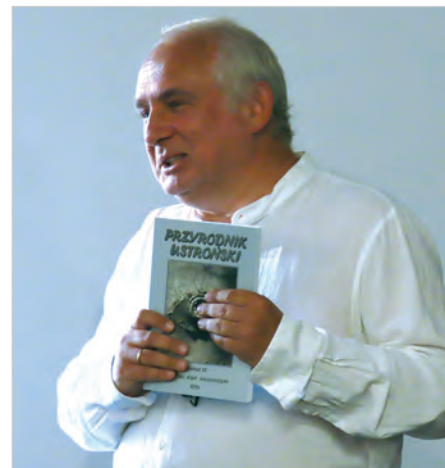
Monika Niemiec

Spis treści na str. 13.

Karolina Kidoń.

Fot. M. Niemiec

Prof. Marek Rembierz.

Fot. M. Niemiec

Panorama Ustronia po zachodzie słońca, a na ekranie Honnold z ukochaną. Fot. M. Niemiec

mi oczekujących na emisję filmu wciąż wjeżdżali ludzie. Przybywało ich szybko, a pracownicy Kolei ledwo nadążali z doświadczeniem leżaków. Zainteresowanie było bardzo duże, zarówno filmem, jak i samym wjazdem na Czantorię wieczorową porą.

Jak przyznał w komunikacie na stronie na Facebooku organizator, nie uniknięto pewnych błędów, ale obiecano, że kolejne seanse będą jeszcze lepiej przygotowane. Do niedociągnięć zaliczyć można silne oświetlenie umieszczone na słupach wyciągu, które przeszkadzało w oglądaniu filmu, i zbyt cichy dźwięk dla siedzących w dalszych rzędach. Chyba też fakt, że nie uprzedzono, iż wyświetlana będzie wersja angielskojęzyczna z napisami, a przyszło sporo rodziców z małymi dziećmi i trochę narzekali.

Od godz. 18 parking na dole był bezpłatny, a wyciąg zwoził pasażerów do godz. 23.30. Na górze działał barek, więc można

GÓRSKIE KINO NA CZANTORII

(cd. ze str. 1)

Łukasz Kornatka, a jak wejść na skałę śmierci bez zabezpieczeń mówił Alex Honnold w nagrodzonym Oscarem filmie „Free Solo”. Można było tego posłuchać przy górnej stacji wyciągu podczas wyjątkowego wydarzenia w sobotę wieczorem.

Kolej Linowa Czantoria stale przygotowuje imprezy dla turystów, bo ci są coraz bardziej wymagający i oprócz wjechania kolejką, oczekują dodatkowych rozrywek. W długi weekend też będzie się dużo działo, a z atrakcji mogą skorzystać również ustroniacy, zwłaszcza że mają stałe zniżki na zakup biletów.

To ostatnie wydarzenie było szczególne, bo zorganizowane z okazji 100-lecia Głównego Szlaku Beskidzkiego. Miało przyciągnąć turystów, ale i mieszkańców, którzy mogli zakupić bilet góra-dół za 20 zł, okazując Ustronską Kartę Mieszkańca. W cenie spotkanie z przewodnikiem górskim, alpinistą, podróżnikiem Łukaszem Kornatką i oglądanie filmu pt. „Free solo”.

Łukasz Kornatka mieszka w Knurowie, ale na Czantorię przyjechał prosto z Kosowa, gdzie zdobywał najwyższe szczyty tego państwa, nie przez wszystkich uznanego, pięknego i taniego, mimo że walutą jest euro. Był to kolejny krok do zdobycia Korony Europy, a zaczęło się to 19 września 2014 roku, w dniu urodzin jego córki, kiedy wszedł na Gerlach, najwyższy szczyt Słowacji. Kornatka zdobywa Koronę w wersji rozszerzonej, czyli nie tylko 46 najwyższych szczytów leżących na terenie Europy, ale też te, które należą do państw europejskich, ale leżą poza kontynentem. Oprócz tego, jeśli istnieje spór, która góra jest najwyższa w danym kraju, to zdobywa obie. Zostały mu jeszcze 2 szczyty, ale jednego z nich się boi, jak przyznał na Czantorii. To Dufourspitze (4634 m n.p.m.) w Szwajcarii, a lęk wywołuje wspomnienie człowieka, z którym w czerwcu tego roku przeszedł największy w Europie lodowiec i wszedł na najwyższy szczyt Islandii – Hvannadalshnúkur. Krótko po tym znajomy zginął na

lodowcu, miał 22 lata. Drugi niezdojany szczyt to Elbrus (5642 m n.p.m.) w Rosji, do której taternik nie za bardzo ma chęć jechać w obecnej sytuacji. Wciąż jednak ma nadzieję zostać pierwszym Polakiem z Koroną Europy w wersji rozszerzonej.

Łukasz Kornatka opowiadał też o Głównym Szlaku Beskidzkim i o tym, jak się przygotować do liczącej 500 kilometrów wyprawy pomiędzy Ustroniem a Wołosatym w Bieszczadach. Podawał bardzo praktyczne wskazówki o planowaniu, pakowaniu, wyrabianiu kondycji, radzeniu sobie w niespodziewanych sytuacjach i z różnymi trudnościami, których na szlaku na pewno nie zabraknie.

Czy ludzie poczuli się zachęceni, trudno powiedzieć, ale słuchali fachowca z dużym zainteresowaniem. Za to film oglądali z niemal otwartymi ustami, bo to, co wyczynia, a raczej wyczyniał Alex Honnold (coś się w jego życiu zmieniło, ale nie będziemy zdradzać szczegółów) mrozi krew w żyłach i sprawia, że włosy jeżą się na karku. Od samego patrzenia można nabawić się lęku wysokości.

Gdy zapadał zmrok, jeszcze nie wszystkie miejsca były zajęte, ale nad głowa-

Prawie zdobył Koronę Europy i przyznaje, że lubi Czantorię. Fot. M. Niemiec

było kupić napoje i jedzenie. Łukasz Kornatka powiedział, że nie spodziewał takiej frekwencji w sobotę wieczorem, kiedy jest czas na grilla i na oglądanie Olimpiady. Pogoda była idealna, nie wiało i nawet po zmroku było ciepło. **Monika Niemiec**

Uczestników wciąż przybywało, przyjeżdżali też po zmroku.

Fot. M. Niemiec

Willa „Słoneczna” na Wyrchowinie – ikona ustronńskiej przedwojennej moderny. Zbudowana w latach 1928-1932 według projektu architekta Tadeusza Michejdy. Obecnie, po przebudowie i rozbudowie, jest siedzibą Wodociągów Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. przy ul. Myśliwskiej 10. Fot. Tadeusz Kubisz, Cieszyn

LETNI SPACER HISTORYCZNY

W piątek 16 sierpnia 2024 r. odbędzie się letni spacer historyczny po Ustroniu - „Szlakiem dawnych willi na Wyrchowinie”.

Zbiórka o godz. 15.50 na rynku przed ratuszem, start o godz. 16.00. Spacer poprowadzi Bożena Kubień. Czas trwania: ok. 70 min. Udział w spacerze jest bezpłatny.

Wyrchowina, malowniczo rozciągająca się pod pagórkami Jelenica, była niegdyś urokliwym przysiółkiem. Kiedy w okresie międzywojennym Ustron stał się jednym z najmodniejszych polskich kurortów, na Wyrchowinie zaczęto wznosić willę i pensjonaty letniskowe. „Słoneczna”, „Doris”, „Jutrzenka”, „Wierchy”, „Pod Jelenicą”, „Lotos” to niezwykle efektowne domy, które dziś możemy uważać za znakomite przykłady ustronńskiej architektury willowej sprzed prawie 100 lat. Doskonale okazję do ich odkrywania będziemy mieli na letnim spacerze. Łatwa do przebycia trasa rozpoczyna się na rynku, skąd ulicami 9 Listopada i Spacerową udamy się na Wyrchowinę. Po drodze miniemy również piękne międzywojenne willę nad Bładniczką. Zahaczymy także o ulicę Jelenica, by obejrzeć willę „Tęcza” i „Radosna”. Ulicami Myśliwską, Pod Skarpą i K. I. Gałczyńskiego dotrzemy do kolejnych domów z charakterystycznym mansardowym dachem, nieraz ukrytych między blokami Manhatanu. Do rynku wrócimy ulicą A. Brody, podziwiając stylową willę „Eleonora”, „Zaranie” i „Klarę” oraz wspominając nieistniejącą od 2 lat „Gabrielę”. (bk)

PRACA ZAMIAST WCZASÓW

(dok. ze str. 4)

ich zwalczania. Zresztą pszczoły to są takie ciekawe owady, że można się o nich uczyć i uczyć. Postęp nauki dotyczy również pszczelarstwa i produkcji miodu i trzeba być na bieżąco.

Dużo jest takich osób, które postanawiają zostać pszczelarzami?

KN: Co jakiś czas ktoś się do nas zgłasza, czasem jest to autentyczna chęć założenia pasieki, zajmowania się pszczołami i pozyskiwania ich niezwykle cennych produktów, ale zdarzają się ludzie, którzy myślą, że to bardzo opłacalny biznes. Próbuje od razu wypłynąć na szerokie wody i po dwóch, trzech latach rezygnują. Pszczelarstwo to nie jest łatwa sprawa, warto porozmawiać z doświadczonymi hodowcami, zanim się na to zdecydujemy. W naszym Kole spotykamy się regularnie raz w miesiącu, oprócz grudnia, na każdym zebraniu jest jakieś szkolenie, a oprócz tego bezcenne rozmowy ze starszymi pszczelarzami. Korzystamy z współczesnej techniki, wyświetlamy filmy, prezentacje, wykłady profesorów i autorytetów z dziedzin, które nas interesują. Jeżeli ktoś ma jakieś pytania, zawsze odpowiemy, porozmawiamy, podyskutujemy.

Dużo jest teraz informacji w internecie o konieczności ochrony pszczół, wspomaganie ich sadzeniem miododajnych roślin itp. Czy to są sensowne informacje?

KN: Nie mogę się wypowiadać na temat wszystkich treści ukazujących się w internecie, ale rzeczywiście pszczoły i ich krewniacy odpowiadają za zapylenie olbrzymiej ilości gatunków roślin. Produkują też miód i inne produkty, dające ludziom zdrowie i przyjemność. Obecnie rolnictwo idzie coraz bardziej w kierunku monokulturowych upraw i pszczoły nie mają czego szukać na tych wielkich obszarach kukurydzy czy zbóż. Stosowanie środków ochrony roślin chroni rośliny uprawne, ale te, które rosły na obrzeżach – dzikie kwiaty, zioła są przez to zwalczane. Dlatego tak, warto oprócz angielskiego trawnika

mieć w ogrodzie kwitnące drzewa, krzewy, byliny. Dla pszczoł i dla całego środowiska naturalnego jest to korzystne.

Ile ma Pan pszczół?

KN: W jednym ulu żyje około 60 tysięcy pszczoł, a uli mam 10, więc łatwo policzyć.

Jesteście Państwo często pożądeni?

AN: Nie, w tym roku jeszcze się to nie zdarzyło, aczkolwiek, jak mąż wykonuje przy ulach pewne zabiegi, to pszczoły nie są zadowolone i wtedy lepiej trzymać się z dala.

Jesteście Państwo zestresowani rolą gazdów?

AN: Mąż podchodzi do tego z większym spokojem, ja się bardziej denerwuję. Mam nadzieję, że podołamy, bo zdajemy sobie sprawę z tego, że jest to odpowiedzialna i zaszczytna funkcja. Trochę nas onieśmiało to, że nie jesteśmy stuprocentowymi rolnikami, ale takich jest w Ustroniu coraz mniej. Cieszymy się, że mimo to tradycja dożynekowa się utrzymuje, bo to piękne święto, przypominające, jak ważni są rolnicy, produkujący dla nas żywność. Teraz będziemy ważną częścią ustronńskiego święta plonów. Dla mnie tradycja i kontakt z podobnymi osobami jest ważny, dlatego m.in. jestem członkinią Koła Gospodyń Wiejskich Ustron Centrum, które co roku bardzo się angażuje w organizację dożynek.

KN: Jako Koło Pszczelarzy zawsze jedziemy w korowodzie i ci, co chodzą na Ustronkie Dożynki pamiętają rozdawane wafelki z miodem, a pełnienie funkcji gazdów to zaszczyt i kultywowanie tradycji. My na szczęście znamy smak pomidorów, ogórków prosto z krzaka i on ma się nijak do tego, jaki mają warzywa i owoce z marketów. Jeśli ktoś chce kupować takie produkty to oczywiście ma do tego prawo, ale dobrze, żebyśmy mieli wybór. Podobnie jest z miodem. Można kupować tanie miody, ale smak tego z pasieki jest o niebo lepszy. Taki miód nie jest tani, ale smaczny, nieskażony i bogaty w prozdrowotne składniki. Chcemy, żeby nasze dzieci i wnuki też mogły odżywiać się i żyć naturalnie. Musieliśmy podjąć pracę zawodową, żeby utrzymać rodzinę na odpowiednim poziomie, ale znamy wartość pracy rolnika. Czasem żartuję, że nasza praca na gospodarstwie była zamiast wczasów.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała: **Monika Niemiec**

ŚWIĘTO PŁONÓW

Zbliża się Święto Płonów, poczujmy więc klimat przedwojennych Dożynek. Główny ustronński korowód wyruszał z Hermanic, podążając do Parku Kuracyjnego. Tam, w okolicach Hotelu Kuracyjnego, łączył się z korowodem, idącym od strony Polany. Widoczne na zdjęciu dziewczęta nadchodzą właśnie stamtąd, przemierzając obecną ul. Hutniczą. Z lewej strony, w tle, widoczny jest fragment willi „Silvania” przy ul. Parkowej, należącej do rodziny nadleśniczego Leona Schöttnera, tego samego, którego syn Hans zginął w 1922 r. podczas polowania na Palenicy (jego historię przybliżyłam w GU nr 29 z 25 lipca br.).

Głównymi bohaterkami zdjęcia, wykonanego najprawdopodobniej w 1931 r., są siostry Lipusówny, z którymi wiąże się inna, równie tragiczna historia. Kroczą one w pierwszym rzędzie. Z prawej widzimy Annę (ur. 1913), a w środku, z wieńcem, Helenę (ur. 1909). Dziewczęta, które przyszły na świat w Bystrzycy, były córkami leśniczego Jana Lipusa. Rodzina, po przeprowadzce z placówki w Istebnej, w 1926 r. osiadła w jednej z leśniczówek w Ustroniu, znajdującej się na południe od potoku Poniwiec, w miejscu obecnej Restauracji Dwa Noże (ul. 3 Maja 100). Obie siostry śmierć zabrała bardzo młodo. Helena odeszła 3 listopada 1932 r., zapadłszy na tajemniczą chorobę, objawiającą się paralizem nóg. Jej śmierć pociągnęła za sobą kolejną. Szaleńczo w Helci zakochany Paweł Kozielec z Cisownicy – dyrektor Spółdzielczego Banku Ewangelickiego w Ustroniu, po 3 latach niewyobrażalnej tęsknoty za zmarłą ukochaną zakończył swe życie strzałem z rewolweru. Z kolei Anna odeszła w 1940 r. Na krótko przed śmiercią wyszła za mąż

za leśniczego z Wisły Józefa Hławiczkę, któremu urodziła dwoje dzieci.

Jak podaje ówczesna prasa, Lipusówny były ozdobą ustronjskiej młodzieży, czynnie udzielając się podczas uroczystości dożynkowych w Ustroniu i w Polanie. Uwagę zwracają ich piękne cieszyńskie stroje. Wprawdzie żywotki ich sukni nie posiadają już ozdobnych bort – są haftowane barwną muliną, a kabotki mają moderny krój z małymi rękawkami. Za to duże hoczki opisywanych siostr, to piękne przykłady filigranowej sztuki złotniczej. Ich pierś zdobią orpanty ze srebrnymi rozetami, zwanymi lokalnie „kwiatami cieszyńskimi”, natomiast pasy imponują dużymi odlewanymi płytkami oraz klamrami, łączonymi rzędami łańcuszków. Z tradycyjną biżuterią kontrastują tu nowoczesne naszyjniki, bransolety oraz nareczne zegarki. Posiadanie kompletu biżuterii do stroju cieszyńskiego

było wówczas ogromną nobilitacją, a jej właścicielki zwykle otwierały korowód. Warto zwrócić uwagę, iż panny w kolejnych rzędach noszą już skromniejsze stroje – bez napierśnic oraz pasów.

Posiadamy w zbiorach Muzeum kopię albumu rodziny Lipusów, będącego źródłem wielu bezcennych fotografii, zapewniających bogaty materiał badawczy. Taki jest już charakter naszej pracy, iż często, obcując ze starymi zdjęciami, odkrywamy na nowo emocje, przeżycia i uczucia nie żyjących od dawna osób, uwiecznione na kliszy fotograficznej. O samobójstwie Pawła Kozielec można również przeczytać w 25 tomie „Pamiętnika Ustronjskiego”. A już za tydzień przedstawię podążających w korowodzie młodzieńców, przybliżając przy okazji kolejne tajemnice z historii Ustronia.

Alicja Michalek,
Muzeum Ustronjskie

BIBLIOTEKA POLECA

tel. 33-854-23-40
www.biblioteka.ustron.pl
(katalog online)

Yannets Levi, Ewa Stiasny „Przygody wuja Leona na rumuńskich stepach”

Gdzie imprezują karaluchy? Czy cztery włosy mogą uratować kogoś życie? Kto pożera opowieści? Nie wiecie? Zapytajcie wuja Leona. Pierwszy tom serii niewiarygodnych przygód podróżnika i gawędziarza, która podbiła serca czytelników na całym świecie. „Na pewno nie uwierzycie w ani jedno moje słowo. Na pewno powiecie, że zmyślam. Może nawet będziecie się ze mnie śmiać. Ale przysięgam, że wszystko, co wam opowiem, wydarzyło się naprawdę. A jeśli zmyślam, to niech mi uszy odpadną, bo wszystko, co zamierzam wam opowiedzieć, usłyszałem na własne uszy od mojego wuja Leona”. Wuj Leon nie jest zwyczajnym wujkiem: to nieustraszony badacz dalekich lądów i czarodziej w jednej osobie. I nikt nie potrafi tak jak on opowiadać o swoich przygodach! Pełne szalonej fantazji historie izraelskiego pisarza Yannetsa Levy'ego czerpią z najlepszych tradycji bliskowskich opowieści.

Marcin Prokop „Chłopaki chojraki”

Wiecie, kto to chojrak? To ktoś, kto idzie przez życie jak burza! Ma odwagę być pierwszym, wyjątkowym i kpi sobie z tych, którzy mówią, że się nie da. Walczy o to, w co wierzy, pcha się tam, gdzie nikt jeszcze nie dotarł, łamie stereotypy, tworzy wielkie dzieła sztuki albo za wszelką cenę pomaga innym. Jesteście ciekawi, czego słuchał Zbigniew Religa na całym regulator podczas operacji na otwartym sercu? Dlaczego bracia Warner musieli sprzedać konia, zanim założyli jedną z największych wytwórni filmowych w Hollywood? W jaki sposób Jurek Owsiak mimo jankania się przemówił do tysięcy ludzkich serc? Albo czy Robert Kubica prowadził bolid Formuły 1 tylko jedną ręką? Poznajcie te i inne historie śmiałków, którzy zmienili świat na lepsze.

Fot. M. Niemiec

Jan Drózd zawsze na czele korowodu obok Żeńców, którymi w 2015 roku byli Laura Legierska i Łukasz Łukosz. Za nimi Snop - Izabela Kunc, Aleksandra Staniek oraz Ignacy Jaworski.

DOŻYNKOWY PREZES

Prezes Stowarzyszenia Ustrońskie Dożynki Jan Drózd podsumował tegoroczny sezon żniwny i przygotowania do corocznych dożynek:

– Jest początek sierpnia i jak się orientując wszyscy nasi rolnicy zakończyli już

żniwa i mają też porobione podorywki. Zbiory były różne w zależności od rodzaju pola. Na glebach lekkich zboża się raczej udały, natomiast na ciężkich plony były trochę słabsze. Ogólnie z powodu suszy plony są mniejsze, porównując z latami gdy wody było dość. Ziemia jest sucha

Fot. W. Suchta

ŻNIWA

To słowo znaczyło bardzo wiele. Znaczyło ciężką pracę, ale także spełnienie. Znaczyło dotrzymanie przymierza przez Pana i przez ziemię. Stąd waga żniw była prawie religijna.

Żniwa u nas zaczynały się od koszenia żyta. Ojciec kosił „na ścianę”, to znaczy kładł skoszony pokos na stojącą ścianę żyta, mama z sierpem „podbierała” ten pokos i zestawiała go w małych snopkach, a dzieci spletały ze ściętych łodyg „skrętki”, małe powróśla, w które potem

wiązano snopki. Jeżeli żyto nie było powalone, robota szła szybko i sprawnie, a jeżeli „kośców” było dwóch i dwie kobiety zbierały ze ściany, w ciągu dnia można było położyć duży kawał pola. Robota zaczynała się wtedy, gdy rosa podrywała, ale po nocy wietrznej i bez rosy koszenie zaczynało się wcześniej. Snopki kładziono szeroko, potem w słońcu przewracano, by lepiej obeschły, a wczesnym popołudniem wiązano je i ustawiano w „mondele”.

Fragment eseju „Żniwa” z książki prof. Jana Szczepańskiego „Korzeniami wzrosłem w ziemię”.

i splekana, więc poplony nie chcą rosnąć. Kto posiał poplony, żeby spełnić wymogi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, to one nie wschodzą.

Przygotowujemy się do udziału w korowodzie dożynkowym. Podobnie jak w poprzednich latach będzie ponad 80 elementów korowodu, choć muszą przyznać, że jest coraz mniej chętnych zwłaszcza do scenek rodzajowych, które cieszą się zawsze wielką popularnością. Łatwiej znajdzie się chętnych, którzy pojedą z maszyną, a do scenek trzeba mieć kilka osób, odpowiedni wystrój wozu – to wymaga dużego zaangażowania. Najczęściej angażują się w to pracowite zadanie stali coroczni uczestnicy.

Przygotowanie dożynek jest pracowite i wymaga wielu czynności. Stowarzyszenie rozpoczyna spotkania od marca. Zaczynamy od załatwiania pozwoleń poczynając od straży granicznej, pożarnej, policji i innych instytucji, co nieraz trzeba załatwiać z dość długim wyprzedzeniem. Im bliżej dożynek spotykamy się częściej i wszystkie sprawy „dopinamy na ostatni guzik”. Końcowy efekt, czyli korowód ulicami miasta i obrzęd dożynkowy w amfiteatrze z występem naszych zespołów regionalnych i chórów jest zawsze podziwiany i gromadzi tłumy zainteresowanych. Zapraszamy jak co roku wszystkich mieszkańców Ustronia i gości przybyłych do naszego miasta na ciesząc się zawsze uznaniem Ustrońskie Dożynki. (ls)

DOŻYNKI

Już kołoczki dożynkowe
fajnie upieczone
Z makym, syrym i posypką
Wyrchym ustrojone
Już gospodarz i miodule
Słodkóm przirychtował
Bedzie wszystkich z wielkóm hyróm
Dokoła czynstowół

Idzie rażno łód Hermanic
Pochód ...gro muzyka!
A w pochodzie przedstawiony
Cały trud rolnika
Jak to wszystko obezdrzymy
To każdy sie dowiy
Jak tropili sie na roli
Nasi praocjowie

O! już jadóm na kolasio
Gazdowie - aż miło
A powozi ich pachotek
Biczyskym wywijo
Kónie szumne i dorodne
Snać, dobrze kormiöne
A wymyte, chyba isto
w nejlepszym szampónie

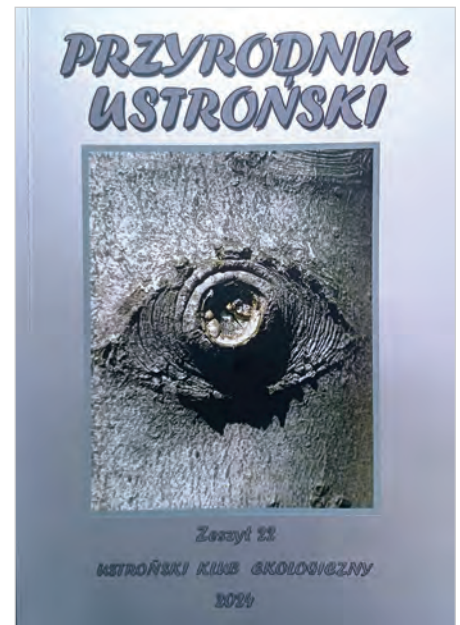
Potym wiynieć upleciony
Gazdoszkóm wrynczyli
Dobrych plónów. urodzajów
I zdrowia życzyli
Wódkóm gazda poczynstuje
Kołoczym gazdzino
I tak festyn dożynkowy
Dycki sie zaczyno (...)

Fragment wiersza Wandy Mider

SPIS TREŚCI PRZYRODNIKA

Zygmunt Białas „40 lat minęło...”; **Martyna Biber** „Mała retencja wodna w Lasach Państwowych na przykładzie działań podejmowanych w Nadleśnictwie Wisła”; **Tomasz Beczala, Tomasz Jonderko, Damian Chmura** „Cymborek i Puścina – cenne przyrodniczo tereny w Lesznej Górnej na Pogórzu Cieszyńskim”; **Damian Chmura, Tomasz Beczala** „Warte docenienia biotyczne funkcje gatunków obcego pochodzenia”; **Patryk Kurc, Mirosław Gołaś** „Ptaki gór i rzek Śląska Cieszyńskiego – impresje fotograficzne”; **Adam Stebel, Tomasz Jonderko, Tomasz Beczala, Andrzej Tyc** „Godne ochrony wychodnie skalne w Lesznej Górnej na Pogórzu Cieszyńskim”; **Leon Mijał** „Refleksje o dzikim ogrodzie jako

enklawie bioróżnorodności”; **Bartłomiej Buława, Aleksander Dorda** „Konkurs studencki na opracowanie koncepcji zagospodarowania Winogradów w Cieszynie jako przykład partycypacji społecznej i podejścia win-win”; **Ryszard Chybiorz** „Przyroda nieożywiona w polskiej części Beskidu Śląskiego (cz. 2)”; **Kazimierz Szabla** „Znaczenie grzybów w przyrodzie i gospodarce człowieka”; **Marcin Mól** „Sopłówka jeżowata *Hericeum erinaceus* – wpływ na układ nerwowy, właściwości prozdrowotne oraz rola w ekosystemie”; **Jerzy B. Parusel** „Występowanie dużych ssaków drapieżnych w województwie śląskim”; **Piotr Profus** „Płazy Śląska Cieszyńskiego – występowanie, rozmieszczenie, biologia, zagrożenia i ochrona. Cz. II. Płazy bezogonowe (*Anura*): kumak nizinny *Bombina bombina* i kumak górski *Bombina variegata*”; **Kinga Duraj, Natalia Kowalik** „Azbest zastosowanie zagrożenia oraz unieszkodliwianie na przykładzie działań podejmowanych przez Miasto Ustroń”.

Fot. Śląsk Cieszyński 112

W poniedziałek późnym wieczorem doszło do poważnego zdarzenia na skrzyżowaniu ulic Katowickiej, Akacyjowej i 3 Maja. Na miejsce przybyła policja, straż pożarna i aż trzy karetki. Nie jesteśmy w stanie przed oddaniem numeru do druku ustalić, co się stało, ale internauci, którzy od razu żywo zareagowali na opublikowane w sieci zdjęcia, wyrażali głęboką nadzieję, że nie będzie to zdarzenie tragiczne. Niektórzy sugerowali, że przejazd na ul. 3 Maja powinien być zamknięty do czasu zainstalowania sygnalizacji. A do niej mamy coraz bliżej. 8 sierpnia nastąpiło otwarcie ofert trzech wykonawców, którzy wzięli udział w przetargu rozpisany przez Zarząd Dróg Wojewódzkich, który ma na inwestycję niecałe 430 tys. zł. Najtańsza oferta firmy z Bielska-Białej opiewa na kwotę 410,820 tys. zł i jako jedyna mieści się w budżecie inwestorskim. Jeśli nie pojawią się komplikacje, mamy wykonawcę. Zgodnie z zapowiedziami ZDW sygnalizacja ma powstać w drugiej połowie roku.

ZAMKNIĘTE ULICE PODCZAS RAJDOWEGO USTRONIA

23 sierpnia (piątek) w godz. 15.00-20.00 oraz 24 sierpnia (sobota) w godz. 8.00-18.00 zamknięte zostaną ulice: 3 Maja, Daszyńskiego, Strażacka, Grażyńskiego, Brody. Dokładny przebieg trasy rajdu znajduje się na stronie www.rajdowy-ustron.pl

W piątek odbędzie się przejazd licencjonowanych załóg, a w sobotę rozegrana zostanie próba sportowa „8 RAJDOWE KRYTERIUM USTRONIA O PUCHAR KAJETANA KAJETANOWICZA”. Ruch drogowy zostanie całkowicie zamknięty. Proszę zwrócić uwagę, że zmieniona jest trasa w stosunku do poprzednich edycji Rajdowego Ustronia. Kierowcy będą jechać między Pomnikiem Jana Cholewy a rynkiem. Zwracamy się z gorącą prośbą

o takie zaplanowanie przyjazdów i wyjazdów, aby uniknąć utrudnień związanych z imprezą. Samowolny wjazd na trasę rajdu jest zabroniony. Informujemy również, że na przeprowadzenie zawodów, jak również na zamknięcie dróg w dniu imprezy, posiadamy zgody właściwych organów. Pojazdy kierowców rajdowych prosimy oglądać z miejsc bezpiecznych, które będą monitorowane przez sędziów zabezpieczenia. Pod żadnym pozorem nie wolno przechodzić przez taśmę ostrzegawczą. Prosimy słuchać poleceń sędziów zabezpieczenia – oni czuwają nad bezpieczeństwem. Do 23 sierpnia telefon kontaktowy to: 516-994-366. W dniu rajdu kontakt możliwy będzie tylko poprzez sędziów zabezpieczenia. **Organizatorzy**

BEZ PUNKTÓW W DELEGACJI

ROW 1964 Rybnik
- Kuźnia Ustroń 3:0 (1:0)

Taki tytuł nadali Kuźnicy relacji ze swojego ostatniego meczu rozgranego na wyjeździe z drużyną ROW 1964 Rybnik. To był pierwszy mecz wyjazdowy Kuźni i pierwsze stracone bramki. Mogło być nawet 0:4, ale w 6 minucie Adam Jasek obronił karnego. Skład: 1. Jasek, 4. Surowiec, 19. Carabali, 8. Bui, 10. Rycka, 17. Rakowski (9. Sikora 67'), 6. Ligocki, 23. Waliczek, 99. Pietraczyk (22. Adamczyk 62'), 21. Szlufarski, 5. Łysko (11. Tarasz 46').

W trzeciej kolejce (15.08, godz. 17.00) Kuźnia rozegra mecz na własnym boisku z LKS Przemszą Siewierz.

IV LIGA (I liga śląska)

1	RKS Raków II Częstochowa	6	7:2
2	KS Polonia Łaziska Górne	6	5:0
3	KS Ruch Radzionków	6	5:1
3	KS ROW 1964 Rybnik	6	5:1
5	LKS Przemsza Siewierz	6	7:3
6	KS Unia Dąbrowa Górnicza	4	4:2
7	BKS Sparta Katowice	4	3:2
8	KOS Victoria 1922 Częstochowa	3	4:1
9	LKS Decor Bełk	3	5:4
10	KS Spójnia Landek	3	3:3
11	BTS Rekord II B-B	3	1:1
12	KS Rozwój Katowice	3	4:5
13	LKS Drama Zbrosławice	1	3:4
14	GKS Piast II Gliwice	1	1:2
15	TS Gwarek Tarnowskie Góry	1	1:3
16	KS Kuźnia Ustroń	1	0:3
17	Odra Wodzisław Śląski	0	3:5
18	GKS Gwarek Ornontowice	0	1:5
19	KP GKS II Tychy S.A.	0	1:8
20	TS Podbeskidzie II B-B S.A.	0	3:11

Hej, ustronscy gazdowie

Wozy nóm trzeja stojić, na co jeszcze czakocie?
Dyć ło tydziyń paradujemy w szumnym korowodzie.
Moja gaździnka hónym piecze fajniacki kołoczce,
Przeca na tych dożynkach nielza być ło głodzie.
Przirychtujemy wszycko na czas, tak jako trzeba,
Popytejmy też ło pogode Pónbóczka z nieba.
Wszyckich gości zapraszómy na to nasze świynto,
Dyć koždy miłośnik łobyczajów ło nim pamiynto.
Już latoś żniwa skóńczóno, w stodole łobili,
Tóz rychtujcie sie na dożynki ludkowie mili!

Gazda z Lipowca

OGŁOSZENIA DROBNE

KOMANDOR – Cieszyn,
ul. Stawowa 27 – szafy, gar-
deroby, zabudowy wnek
z drzwiami przesuwanyimi
i nie tylko... Zamów bezpłatny
pomiar. RATY 0%. 728-340-
518, (33) 854-22-57. www.
komandor.pl

Bagażówka - przeprowadzki
+ ekipa. Usługi transportowe.
601-478-108.

Malowanie domów, mieszkań,
gładzie, płyty karton-gips. 666-
989-914.

Remonty, wykończenia wnętrz.
666-989-914.

Cyklinowanie bezpyłowe –
parkiet, odnawianie schodów.
666-989-914.

Łazienki, remonty. 666-989-
914.

Kupię dom letniskowy. 797-
299-422.

Zatrudnię emerytów, rencistów
w charakterze pracownika wul-
kanizacji, myjni. Na miejscu
przeszkolenie, praca w Ustro-
niu. 609-233-263.

OGŁOSZENIA DROBNE tylko 0,60 zł za słowo + VAT

32/2024/2/R

**OPRÓŻNIANIE
SZAMB
I OSADNIKÓW**

881-40-40-50

DYŻURY APTEK

niedziela i święta: 9.00-18.00

Apteki dyżurujące w niedziele i święta:

• Centrum ul. Daszyńskiego 8, tel. 33 854-57-76

APTEKA czynna 24 h znajduje się w Cieszynie na ul. Bo-
breckiej 27 (obok Kauflandu) „PRIMA”, tel. 33 858-27-65.

CO NAS CZEKA

www.ustron.pl

- 14.08 20.00 Lato z lokalsami - Rocker Sowa/Łoża Masorza, Rynek
15-18.08 Długi weekend na Czantorii, szczegóły str. 15
15.08 10.30 Święto Wojska Polskiego, szczegóły str. 3
15.08 Letnie Kino Plenerowe: "Ratatu", Poniewiec Mała
Czantoria, seans rozpocznie się po zmroku
15.08 15.00 Koncert Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk, Amfiteatr
(impreza biletowana)
15.08 17.00 I liga śląska – piłka nożna: Kuźnia Ustroń - Przemysław
Siewierz, Stadion ul. Sportowa
16.08 17.00 Wykład Marii Stec i Wacława Czaplí pt: "Jak zaprzy-
jaźnić się z pszczołą", Muzeum Ustroniskie
16-18.08 Ustroniskie Dożynki, szczegóły str 2
16.08 20.00 Koncert Lady Pank, Amfiteatr (impreza biletowana)
16.08 Letnie Kino Plenerowe: "Włoskie wakacje", Poniewiec
Mała Czantoria, seans rozpocznie się po zmroku
17.08 9.50 Wycieczka rowerowa z przewodnikiem "Zwiedzamy
dzielnice Ustronia", start Rynek
17.08 15.00 Trzech Tenorów "Vincero", Amfiteatr (impreza bile-
towana)
17.08 19.00 33. Romantyczny Bieg Parami, start Centrum Prze-
siadkowe ul. Nadrzeczna
17.08 Letnie Kino Plenerowe: "Koliber", Poniewiec Mała
Czantoria, seans rozpocznie się po zmroku
18.08 9.50 Wycieczka rowerowa z przewodnikiem do Zamarsk,
start Rynek
20.08 17.00 Jan Siwy (saxofon), Cafe Amfiteatr
21.08 18.00 Lato z lokalsami – Karolina Kidoń i Tomek Pala,
Karczma Wrzos
22.08 15.00 Zebranie w sprawie planu zagospodarowania dla
Zawodzia, Sala sesyjna
22.08 19.00 Karaoke, Cafe Amfiteatr
22.08 Letnie Kino Plenerowe: "Co mi zrobisz jak mnie
złapiesz", Poniewiec Mała Czantoria, seans po zmroku
23.08 Letnie Kino Plenerowe: "Jak wywołałem byłą żonę",
Poniewiec Mała Czantoria, seans po zmroku
23-24.08 Rajdowy Ustroń
24.08 17.00 I liga śląska – piłka nożna: Kuźnia Ustroń - GKS II
Tychy, Stadion ul. Sportowa

USTRONSKA

10 lat temu - 7.08.2014 r.

OGROMNA PASJA

Gnany powojenną zawieruchą, wysiedlony z kresów wschodnich jako dziecko trafia na tak zwane ziemie obiecane czyli do obecnego Łącka Zdroju. Studia polonistyczne kończy jednak w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim. Tam poznaje miłość swojego życia Helenę Lipowczan, rodowitą ustroniankę. Wielka to była miłość, niestety przedwczesna śmierć Heleny pozostawia Mariana w smutnym wdowim stanie aż do jego własnej śmierci. Człowiekiem tym był właśnie Marian Żyromski, długoletni pedagog, dyrektor Technikum Kuźniczego w Ustroniu, a następnie wykładowca i kultywator czystości języka polskiego na Uniwersytecie Śląskim w Cieszynie.

MISS Z LIPOWCA

Po latach ponownie dziewczyna z naszego miasta będzie brała udział w wyborach Miss Wakacji. Agnieszka Madzia ma 22 lata i mieszka w Lipowcu. Tam też umówiliśmy się, by zrobić zdjęcie do GU. Kandydatka na miss sama zaproponowała, by zdjęcia zrobić na rodzinnym gospodarstwie. Pojechaliśmy tam, a na miejscu zastaliśmy przy pracy brata i ojca Agnieszki. Oni pracowali my robiliśmy zdjęcia w różnych miejscach. Gospodarstwo wygląda imponująco, pełno maszyn, więc poprosiłem o kilka słów na ten temat. Najpierw brata Łukasza, który powiedział: – Mamy 170 krów razem z młodzieżą i bykami. 130 ha ziemi w obrębie Skoczowa, Bażanowic, Górek i Ustronia. Jest dwóch pracowników, do tego ja z tatą. (Is)

RCU[®] **Zawsze najtańsze, najkorzystniejsze ubezpieczenia**
 komunikacyjne, majątkowe, życiowe, grupowe, rolne, OC medyczne, turystyczne, itp.
UBEZPIECZENIA
USTROŃ, A. Brody (Plac Targowy)
poniedziałek - piątek 8.00 - 16.00
 ☎ +48 607 604 602, e-mail: ustron@rcu.pl

WAKACJE Z TENISEM

Klub Tenisowy Kubala Ustroń wspólnie z Miastem Ustroń zaprasza dzieci i młodzież z Ustronia wraz z rodzicami do nieodpłatnego korzystania z kortów tenisowych oraz sprzętu tenisowego w okresie wakacyjnym do 31 sierpnia w godz. 9.00-15.00 na kortach tenisowych Ustroń Brzegi. Szczegóły akcji pod nr. tel. 501-532-832, 784-226-196.

Nie taki dawny 2016 r. Kombatanci i weterani wojenni idą, aby złożyć kwiaty pod pomnikiem upamiętniając poległych żołnierzy.

Fot. A. Jarczyk

DŁUGI WEEKEND NA CZANTORII

15 SIERPANIA

- 8.30 – 9.30 Joga na Polanie*
- 8.30 – 10.00 Śniadanie na trawie*
- 10.00 – 14.00 Warsztaty ceramiczne
- 10.00 – 14.00 Warsztaty kreatywne: kule miododajne oraz plecienie wianków

16 SIERPANIA

- 8.30 – 9.30 Joga na Polanie*
- 8.30 – 10.00 Śniadanie na trawie*
- 10.00 – 14.00 Warsztaty kreatywne: breloczki z motywami roślinnymi oraz mandale przyrodnicze
- 14.00 – 15.00 Koncert zespołu Sójki

17 SIERPANIA

- 8.30 – 9.30 Joga na Polanie*
- 8.30 – 10.00 Śniadanie na trawie*
- 10.00 – 12.30 Spacer z zielarką (obowiązują zapisy: marketing@czantoria.net)
- 11.00 – 14.00 Warsztaty wyplatania z wikliny
- 11.00 – 14.00 Warsztaty kreatywne: letnia gra kółko i krzyżyk oraz magnesy z kamieni

18 SIERPANIA

- 8.30 – 9.30 Joga na Polanie*
- 8.30 – 10.00 Śniadanie na trawie*
- 10.00 – 14.00 Warsztaty ceramiczne
- 10.00 – 12.30 Spacer z zielarką (obowiązują zapisy: marketing@czantoria.net)
- 11.00 – 14.00 Warsztaty kreatywne: woreczki zapachowe oraz lawendowe laleczki

* dla osób biorących udział w jodze oraz śniadaniu, bilet góra-dół w cenie 20 zł/osobę. Oferta obowiązuje w godzinach 8.00 – 9.00

K R Z Y Ż Ó W K A

50 zł 50 zł 50 zł 50 zł

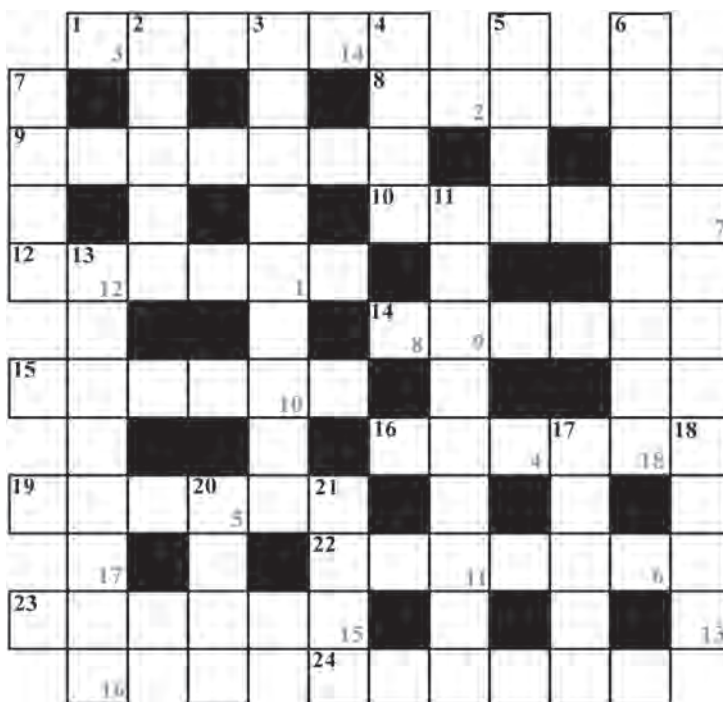
POZIOMO: 1) smaczny grzyb jadalny, 8) imię męskie, 9) dźwigania przez atlete, 10) region z Kruszwicą, 12) monety władców Polski, 14) Cezary dla bliskich, 15) sztuczne jezioro w Bieszczadach, 16) podrzędne lub złożone, 19) pustoszył lasy świerkowe, 22) budynki przemysłowe, 23) imię męskie, 24) główna część rośliny (wspak).

PIONOWO: 2) nietrwały pierwiastek chemiczny, 3) cukierki do „cyckania”, 4) legendarny założyciel Krakowa, 5) kuzyn fagota, 6) pociechy pradiadka, 7) paliwo do pieca, 11) pracują w ratuszu, 13) nauka społeczna, 17) leży nad Notecią, 18) król z tragedii Sofoklesa, 20) ocena, 21) otula drzewo.

Rozwiązanie (hasło) powstanie po odczytaniu liter z pól oznaczonych liczbami w dolnym rogu. Na rozwiązanie oczekujemy do 23 sierpnia.

Rozwiązanie Krzyżówki nr 30 DOLINA GOŚCIRADOWCA

Nagrody w wysokości 50 zł i kosmetyki ufundowane przez Uzdrowisko Ustroń otrzymuje: ***Bożena Szturc** z Ustronia, ul. Brody. Zwycięzcę zapraszamy po nagrody do naszej redakcji.

* Wysyłając rozwiązanie krzyżówki zgadzasz się na przetwarzanie twoich danych osobowych na potrzeby konkursu. Twoje dane będą przetwarzane tylko przez czas trwania konkursu. Administratorem twoich danych jest Gazeta Ustrońska z siedzibą w Ustroniu, ul. Rynek 4. Masz prawo do uzyskania dostępu do swoich danych, sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych, przenoszenia danych, wniesienia skargi do organu nadzorczego. Więcej informacji możesz uzyskać w redakcji Gazety Ustrońskiej.

Biegi dzieci. Taśmę podnosi główny organizator Michał Kiecoń.

PIĄTY I REKORDOWY

„Wczoraj wydarzyły się cuda!” - tak napisali organizatorzy na profilu na Facebooku o Biegu św. Dominika, który odbył się w niedzielę popołudniu. W dalszej części komunikatu z podziękowaniami czytamy:

„Kiedy organizowaliśmy tę V jubileuszową edycję, liczyliśmy na to, że jak zwykle, będzie lepiej, niż rok wcześniej! Ale to, co się wydarzyło, przerosło nasze oczekiwania! (...) Robiliśmy to dla nas, robiliśmy to dla Was, ale przede wszystkim robiliśmy to dla Darii i Dominika”

Daria ma 17 lat i choruje na dziecięcę porażenie mózżgowe czterokończynowe, padaczkę, tarczycę. Wymaga opieki 24 godziny na dobę. Dominik ma 18 lat i od urodzenia choruje na wodogłowie, padaczkę oraz na bardzo dużą wadę wzroku, ma niepełnosprawność ruchową oraz intelektualną. Koszty leczenia, rehabilitacji i sprzętów dla obojga są ogromne.

Jak podają organizatorzy, wystartowało 131 zawodników i zebrano 22.999,58 zł. Po zaokrągleniu tej kwoty Daria i Dominik otrzymają po 11.500 zł. W zeszłym roku wystartowało 86 zawodników i zebrano 15.500 zł.

Stowarzyszenie Bieg Świętego Dominika dziękuje Sarze Chrapek za pomoc w organizacji i na trasie, Ojcom Dominikanom za udostępnienie miejsca, wsparcie, modlitwę i obecność na festynie, Miastu Ustroń i burmistrzowi Pawłowi Sztefkowi za współfinansowanie, udostępnienie podium, bramy i bramek zabezpieczających, za puchary za pierwsze miejsce i za Ustroniaczki, Firmie Mokate za nagrody dla wszystkich zwycięzców i gadżety promocyjne, Firmie FHU Dajuka za pomoc finansową, Firmie Ustronianka

za dostarczenie wody, Firmie Ludwik Czekolada sp. z o.o. za słodkości dla dzieci, Ośrodkowi Edukacyjno-Rehabilitacyjno-Wychowawczemu w Ustroniu za wypożyczenie dmuchańca i atrakcji dla dzieci, Annie Kluz – Fantastic Ania za prezenty dla najmłodszego i najstarszego uczestnika, Pasiece Marzeń za nagrody dla 3 najlepszych w kategorii kobiet i mężczyzn, Perle Beskidu za przepyszny żurek,

Piekarni-Cukierni Bethlehem za pieczywo, Agencji Reklamowej Niko oraz Drukarni Cyfrowej pipuwi.pl za plakaty i gadżety, Studio Projekt za nową szatnię graficzną, Firmie AP Polska Kiecoń, Paniom Jaworskim za przygotowanie najlepszej grochówki na świecie, Panu Sławomirowi Haratykowi za dopingowanie biegaczy i pomoc, Fundacji Oddychaj Beskidami, Stowarzyszeniu Rozwijajmy Hermanice, 31 dni na Czantorii, Wspólnie dla Ustronia za wszelką pomoc w promocji i w trakcie festynu. Organizatorzy dziękują też rodzinie, przyjaciołom, znajomym za pomoc, dobre słowo, wsparcie i obecność. Szczególne podziękowania należą się druhom z OSP w Ustroniu Lipowcu za to, że jak co roku, zabezpieczali trasę, dopingowali zawodników i dbali o porządek, ustronńskiej Policji i Straży Miejskiej za pomoc w zabezpieczeniu trasy oraz Krystynie Ferfeckiej za wsparcie medyczne na trasie i na miejscu.

Bieg św. Dominika wystartował o godz. 15 na dystansie 5 i 10 km. Na 10 km zwyciężył Stanisław Piela z Cięciny z czasem 0:35:28.08, na 5 km wygrał Dawid Knyps ze Skoczowa z czasem 0:19:38.89. Wygrali goście, ale wśród biegaczy przeważali ustroniacy, którzy biegli z małżonkami i całymi rodzinami. Na charytatywne wydarzenie składały się nie tylko biegi główne, ale również biegi dzieci odpowiednio do wieku na dystansie 400, 600 i 800 metrów. Wszyscy młodzi biegacze otrzymali medale i nagrody.

Te zmagania odbywały się na hermanickiej łące za klasztorem Ojców Dominikanów. Tam też i pod wiatą zorganizowano festyn integracyjny dla zawodników, ich rodzin i przyjaciół oraz dla wszystkich ludzi dobrej woli, którzy wsparli charytatywną akcję.

Monika Niemiec

Pilotował wiceprzewodniczący Rady Miasta Ustroń Michał Kubok.

Fot. M. Niemiec

**GAZETA
USTROŃSKA**

Tygodnik miejski. Redaguje Zespół. Redaktor naczelna: **Monika Niemiec**. Adres redakcji: **43-450 Ustroń, Rynek 4** (budynek biblioteki), tel. **33 854-34-67**, e-mail: gazeta@ustron.pl / Nakład: **1000** egzemplarzy/ Informacje dotyczące ochrony danych osobowych: <http://gazeta.odo.ustron.pl> / Zastrzegamy sobie prawo prerredagowywania, dokonywania skrótów i zmiany nadsyłanych materiałów. Tekstów niezamówionych redakcja nie zwraca. Ogłoszenia przyjmujemy w siedzibie redakcji w dni powszednie w godz. 8.00-16.00. *Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam.* Skład: **Gazeta Ustrońska**; Druk: **Przedsiębiorstwo Poligraficzne „MODENA” Sp. z o.o.** ul. Mała Łąka 17, 43-400 Cieszyn, tel. 33 852 36 65, e-mail: biuro@drukarniamodena.pl.

Numer zamknięto: **5.08.2024 r.** Termin zamknięcia kolejnego numeru: **12.08.2024 r.**

Punkty sprzedaży gazety: ASIA Polana, Bingo Hermanice, Euro Sklep (dawna Savia), Euro Sklep przy Policji, Euro przy Kuźni, Groszek obok TBS, Informacja Turystyczna Rynek, Lewiatan Manhattan, PSS Beskid, PSS Hermanice, PSS przy SP1, Supermarket Polana, Sztwiorek Nierodzim, Targowisko, Wanda, Zibi.